

РЕШЕНИЕ

№ 11653

гр. София, 24.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 72 състав, в публично заседание на 18.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Стоева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **947** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 40 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Образувано е по постъпила жалба от Д. Д. Н., чрез адв. А. К., срещу мълчалив отказ на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията да се произнесе по заявление с вх. № 66-00-2408/29.10.2025г. за достъп до обществена информация, подадено по реда на ЗДОИ.

В жалбата са развити подробно съображения за незаконосъобразност на оспорвания акт, като се поддържа, че са допуснати нарушения на изискването за форма, на процесуалния и материалния закон и целта на закона. Излагат се доводи, че търсената информация попада в приложното поле на ЗДОИ. Прави се искане за отмяна на мълчаливия отказ, като се признае правото на жалбоподателя на достъп до исканата обществена информация и ответникът да бъде задължен да я предостави в цялост.

В съдебното заседание жалбоподателят не се явява, представлява се от адв. Т., който поддържа жалбата и претендира отмяна на оспорения отказ.

Ответникът - изпълнителният директор на Агенцията по вписванията, редовно призован, не се явява, не се представлява и не взема становище по подадената жалба.

Съдът, като обсъди изложените в жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заявление за достъп до информация, подадено до изпълнителния директор на Агенцията по вписванията и регистрирано с вх. № 66-00-2408/29.10.2025г., Д. Д. Н. е поискала достъп до следната обществена информация:

"Колко руски граждани са собственици или съсобственици на имоти в Б. към настоящия момент.

Бих искала да получа справка по области - в коя област колко руски граждани са собственици или съсобственици на колко на брой имоти.

Колко от имотите са придобити след 24 февруари 2022г.?

В колко търговски дружества, регистрирани в Б., има участие на руски граждани и/или на руски търговски дружества към настоящия момент. Колко от въпросните дружества са регистрирани след 24 февруари 2022г.?

В колко юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Б., има участие на руски граждани и/или на руски Ю. към настоящия момент. Колко от въпросните Ю. са регистрирани след 24 февруари 2022г.?

На колко и кои дружества Агенцията по вписвания е отказала вписване заради санкциите срещу Русия".

В заявлението е посочена предпочитаната форма на предоставяне на информацията.

В законоустановения срок не е издаден акт в писмена форма по постъпилото заявление. Не е налице произнасяне и до момента на приключване на устните състезания по делото.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна, в законоустановения срок по чл. 149, ал. 1 АПК във връзка с чл. 40, ал. 1 ЗДОИ и срещу акт, подлежащ на съдебен контрол, поради което е допустима. Местната компетентност на настоящия съд да разгледа повдигнатия правен спор се обуславя от разпоредбата на чл. 133, ал. 1 АПК във връзка с чл. 40, ал. 1 ЗДОИ.

Разгледана по същество, жалбата е основателна, като съображенията за това са следните:

Съгласно чл. 4, ал. 1 ЗДОИ всеки гражданин на Република Б. има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. Несъмнено в случая заявителят е субект на правото да получи исканата информация съгласно чл. 4 ЗДОИ, а ответникът е задължен субект за предоставянето ѝ.

Според легалното определение, дадено с чл. 2, ал. 1 ЗДОИ, обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с общественния живот в Република Б. и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Тази обществена информация може да се съдържа в документи или други материални носители, създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти.

Следователно, обществена информация съставляват всички данни относно общественния живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължения субект. Не е налице легално определение на понятието обществен живот, но то е с достатъчно ясно съдържание - живота на обществото като група хора. За да е налице обществена информация, обаче, е необходимо не само информацията да е свързана с живота на обществото като група хора, но и да дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение за дейността на задължения субект. Т.е., информацията трябва да е обвързана с правомощията и дейността на органа, защото само тогава тя би могла да притежава исканата от закона специална цел. Така решение № 11540 от 30.07.2019 г. на ВАС по адм. д. № 7965/2018 г., V отд. Обществената информация е: официална - която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия (чл. 10 ЗДОИ), и служебна - информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации (чл. 11 ЗДОИ).

Както се посочи, ответникът е задължен субект по чл. 3 ЗДОИ, който следва да се

произнесе по така подаденото заявление, като осигури достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от него. Информацията, която в разглеждания случай е поискана със заявлението, представлява обществена информация по см. на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ. Тази информация е свързана с общественния живот в Република Б. и ако бъде предоставена, би дала възможност на жалбоподателя да си състави мнение за дейността на Агенцията по вписванията по отношение на интересуващите я въпроси, свързани със собствеността на руски граждани в страната и участието на руски граждани в български юридически лица. Следва да бъде отбелязано, че търсената от жалбоподателя обществена информация е във вида на служебна такава, тъй като се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод на дейността на органите и на техните администрации / чл. 11 във връзка с чл. 9, ал. 1 ЗДОИ/, а достъпът до служебна обществена информация е свободен и може да бъде ограничен единствено в изрично изброените в чл. 13, ал. 2 ЗДОИ хипотези.

Правопораждащ факт за задължителното произнасяне по реда на чл. 28 и сл. ЗДОИ от изпълнителния директор на Агенция по вписванията е характерът на исканата информация.

В разглеждания случай със заявлението за достъп до обществена информация от Д. Д. Н., заведено с вх. № 66-00-2408/29.10.2025г. на АВ, е сезиран именно органът, който е дължал произнасяне по всички поставени в него въпроси. Съобразно изискването на чл. 38 ЗДОИ задълженият субект е длъжен изрично да се произнесе в законоустановения срок по подаденото пред него заявление за достъп до обществена информация с акт, в който, при хипотезата на отказ, мотивирано да посочи кои са фактическите и правни основания, поради които не е възможно предоставяне на достъп до търсената информация, което в случая не е изпълнено.

Мълчанието е липса на воля и формира мълчалив отказ за предоставяне на исканата информация по силата на законната фикция, установена в чл. 58, ал. 1 АПК. В съответствие с установената съдебна практика при подадено заявление по ЗДОИ задълженият субект дължи произнасяне с писмен акт по образуваното пред него административно производство, с който да се произнесе по редовността, допустимостта и основателността на искането (определение № 14029/24.11.2014 г. по адм. дело № 13311/2014 г. на ВАС, V отд., както и определение № 6655 на ВАС по адм. д. № 556/2009 г., III о; определение № 5670/25.04.2014 г., постановено по адм. дело № 4701/2014 г. по описа на ВАС, VII о., и др.). В случаите, когато задължените субекти по чл. 3 ЗДОИ не се произнесат в срок по подадено пред тях заявление за достъп до обществена информация, е налице мълчалив отказ по смисъла на чл. 58, ал. 1 АПК.

Изложеното налага извод, че при направено искане за достъп до информация задълженият субект е длъжен да разгледа подаденото заявление, извършвайки действията, регламентирани в разпоредбите на чл. 28 – чл. 33 ЗДОИ, вследствие на които да прецени дали исканата информация е такава по определението на закона или не, налице ли са законови ограничения за достъп до исканата информация и в зависимост от това да уважи искането в пълен или ограничен обем или да постанови мотивиран отказ. Това правило е приложимо и в случаите, когато задълженият субект прецени, че търсената информация не може да бъде получена на основание ЗДОИ. Единствената призната от специалния закон възможност за процедиране е да се постанови решение за предоставяне или за отказ за предоставяне на достъп до поисканата информация, за което да бъде уведомен заявителят. След като специалният закон изисква изрично произнасяне на задължения субект, то неговото непроизнасяне винаги се явява незаконосъобразен отказ в хипотезата на чл. 58, ал. 1 АПК.

Предвид изложеното съдът намира подадената жалба за основателна, поради което мълчаливият отказ следва да бъде отменен като незаконосъобразен. С оглед естеството на констатирания порок, преписката следва да бъде върната на задължения субект за произнасяне в

съответствие с указанията, дадени с настоящото решение, при което изпълнителният директор на Агенция по вписванията или определеното от него лице по чл. 28, ал. 2 ЗДОИ следва да се съобрази с изискванията по ЗДОИ и изложените по-горе от съда мотиви, като постанови надлежно мотивиран писмен акт по поставените от заявителя въпроси.

Независимо от изхода на спора разноски на жалбоподателя не следва да се присъждат, тъй като такива не се претендират.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ мълчалив отказ на изпълнителния директор на Агенция по вписванията по подадено заявление за достъп до обществена информация с вх. № 66-00-2408/29.10.2025г. от Д. Д. Н..

ВРЪЩА преписката на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията за произнасяне по заявление за достъп до обществена информация с вх. № 66-00-2408/29.10.2025г. от Д. Д. Н. в 14-дневен срок от уведомяването и при съобразяване дадените в мотивите на настоящото решение указания по тълкуване и прилагане на закона.

Решението е окончателно съгласно чл. 40, ал. 3 от Закона за достъп до обществена информация.

СЪДИЯ: